

Summary

HANDCART AND THE LIFE OF THE INHABITANTS OF MARIBOR BETWEEN THE TWO WARS

Suzana Barbirić

Handcart used to be one of the cheapest means of transport as regards the low standard of living that was prevalent at that time. Transport by car or by bus was too expensive for the majority. That is why it was necessary to find the way of transporting things which wouldn't take too much energy but would enable to carry a fair amount of load. The making and upkeep of the means of transport wanted were not to be too expensive either.

Using and making a handcart is connected with the formation of the vocational environment of the-then Maribor. Particular vocational groups such as cabmen, cartwrights and coster-mongers appeared at that time. Their daily bread depended to a large extent on making handcarts or on transport by them. We should not forget about blacksmiths, for they put a finishing touch to a cartwright's product and so played an indirect role in making handcarts.

From the social point of view handcart was the means of transport of the lower social class in the urban environment. But handcarts could often be seen on either bigger or smaller farms, too. Cartwright masters' testimonies prove that it was mostly farmers who ordered handcarts. An advantage of handcarts, if compared to carriages, was that it was not necessary to harness draught animals to them. They were also more serviceable for the transport of smaller quantities of provender or crops. Compared to a basket a handcart could take a much bigger load. All you needed for the transport with a handcart was a good grip and an evenly distributed load.

Handcart transport was the easiest in dry weather. It was a bit harder when it was rainy, since most of the roads in the Maribor area were macadam. In the centre, though, the paved roads prevailed over the asphalt ones.

The work with a handcart was not enviable and the earnings were very low. A handcart was not the only source of income for some coster-mongers and, especially, cartwrights. The latter made all sorts of carriages and other means of transport for which they were better paid.

To sum up: the role of a handcart in the way of life of the Mariborers in the pre-war times is more than obvious. Their incorporation in the life of the above-mentioned socially-vocational groups testifies in its own, unique way about the life in the very heart of Maribor and its immediate vicinity.

Mirjam Mencej

SV. NIKOLAJ ALIAS VELES PRI SLOVANIH

Sv. Nikola ali Miklavž je verjetno eden najbolj priljubljenih svetnikov na Slovenskem. Njegov lik korenini v dveh legendah: v legendi o škofu Nikoli, ki je živel v Miri v Mali Aziji v 3.-4. stoletju, in v legendi o opatu Nikoli iz Siona, ki je umrl v 6. stoletju. Njegov prihod na začetku decembra je povezan s predstavo o ljubeznivem dobrotniku otrok, legende pripovedujejo o njem tudi kot o rešitelju sestra, ki jim je skozi okno vrgel tri krogle zlata, da so se lahko omožile, najstarejša znana legenda pa govori o njem kot o rešitelju treh vojskovodij, ki so v času carja Konstantina odšli v Frigijo zatret upor. Druga legenda, ki je nastala v 12. st. v severni Franciji, spet pripoveduje o tem, kako je obudil v življenje tri popotne študente, ki jih je umoril krčmar. Ena izmed številnih legend, ki krožijo po Evropi o sv. Nikolaju, pa govori o tem, kako se je nekoč prikazal na morju ladji v nevarnosti - ta legenda naj bi postala podlaga za to, da so ga za svojega zaščitnika izbrali mornarji in brodniki.

Kult sv. Nikole je zato zlasti razširjen na vzhodni obali Jadrana. V Sloveniji in drugod so ga za svojega zaščitnika sprejeli tudi drvarji, mlinarji in žagarji - poklici torej, ki so posredno prav tako lahko povezani z vodo. Toda, ali je res zgolj ta legenda tista, ki postavlja v medsebojno zvezo Nikolaja in vodo (oziroma oblast nad njo)?

V slovenskem in drugem južnoslovanskem gradivu najdemo kar nekaj pesmi in vraž, ki Nikolaja neposredno povezujejo z vodo, vendar pa ne govore o pomiritvi viharja na morju ali čem podobnem. Sodeč po zastraševalnih besedah se Miklavž po verovanju iz Dražgoš nahaja v vodi (vodnjaku):

"Starši strašijo otroke z Miklavžem, v Dražgošah izrečejo pretnjo takole: 'Mavzar je v beču, te bo snedu!' Beč je vodnjak." (Möderndorfer 1948: 28)

Podobno verovanje, namreč da se Miklavž nahaja nekje v vodi, lahko zaslutimo tudi iz zgodbi, ki jo pripovedujejo v ljutomerski okolici v opozorilo, da se na Miklavžev dan ne sme delati:

"Neka ženska je menila, da mora tega dne vsaj toliko napresti, da bo otroku za en rokav. Ko je otrok oblekel obleko s spredenimi nitmi na Miklavžev in šel k vodi, je padel vanjo, in prav na Miklavžev praznik pripravljen rokav ga je potegnili v globino, da ga niso mogli rešiti." (Mödemdorfer 1948: 27-28)

Tako prepričanje zasledimo tudi v Lobarju na Hrvaškem, kjer pravijo, da tistega, ki "ima rubače s takvih niti, koje su na Mikulinje opredene, u vodu (ga) vuku" (Kotarski 1917: 199).

Miklavž se povezuje z vodo tudi v slovenski slovstveni folklori:

"Jezus je jogre postavil
na vse štiri strani...
...Svetga Miklavža je postavil
na te globoke vode:
se bodo čez vozili,
njega lepo častili..."
(Jezus postavi sv. Tomaža v Indijo,
K. Štrekelj, SNP 1, št. 571, str. 549, Kranjska)

"Jezus je jogre stavil
Na se štiri strani:
Svet ga Petra stavil
Na Turovo polje;
Svetega Miklavža
V to globoko morje..."
(Jezus postavi sv. Tomaža v Indijo,
K. Štrekelj, SNP 1, št. 572, str. 550, iz Draščičev)

"Jezus je jogre ostaviu
na vse štiri strani...
... Svetga Miklavža ustaviu,
Na globoke vode..."
(Jezus postavi sv. Tomaža v Indijo,
K. Štrekelj, SNP 1, št. 573, str. 551, iz Motnika)

Za oblastnika nad vodami (in gozdovi) ga postavljajo tudi v okolici Laškega, kjer pravijo, da je Miklavž "črez vode pa črez hoste. Zato ni dobro, na toti dan v hosti delati. Pa tudi mlinarji ne meljejo na tisti dan." (Kuret 1989/1: 242)

Enako na otoku Krku menijo, da je "na mori (je) Sv. Mikul" (Žic 1900: 222). Iz ukrajinske legende je razvidno, da Mikola na morju pomaga ljudem (Voropaj 1993: 26). Črnomoški Morjaki poznajo dve Mikoli: morskega, ki ima oblast nad ladjami, in mokrega, ki ima oblast nad vodami (Voropaj 1993: 377). V Srbiji človek, ki gazi prek vode, moli k bogu in sv. Nikoli, da bi prišel zdrav prek vode (Grbić 1909: 76).

V srbski slovstveni folklori pa najdemo tudi nadgradnjo tega motiva: Nikola se ne pojavlja zgolj kot oblastnik nad vodami, temveč tudi kot vodnik duš na drugi svet, do katerega vodi pot prek vode:

"Raslo drvo sred raja -
plemenita dafina.
Plemenito rodila,
zlatne grane spustila,
lišče joj je srebrno.
Pod njom sveta postelja,
svakog cveta nastrta,-
ponajviše bosiljka
i rumene ružice:
na njoj svetac počiva,
sveti otac Nikola.
K njem dolazi Ilija,
mironosna vojvoda;
pa besedi Ilija,

mironosna vojvoda:
"Ta ustani, Nikola,
da idemo u goru,
da pravimo korabe,
da vozimo dušice
s ovog sveta na onaj!"
Al' besedi Nikola:
"Okan' der se, Ilija,
mironosna vojvodo!
danas jeste nedelja,
u njoj s' ništa ne delja,
već se krsti i venča,
ruse kose češljaju,
belo lice umiva."
Opet veli Ilija,
mironosna vojvoda:
"Ustaj gore, Nikola,
da idemo u goru,
da pravimo korabe!"
Al' ustade Nikola,
odšetaše u goru,
napraviše korabe,
prevezoše dušice
s ovog sveta na onaj;
a tri duše ne mogu:
jedna duša griješna:
kuma na sud vodila;
druga duša griješna:
s komšijom se mrazila;
treća duša najgriješnja:
devojku je skudila."
(Najveći grijesi, Karadžić 1969: 101-102, št. 209)

Enako predstavo najdemo med Hrvati v Rekašu v Romuniji:

"Stajalo mi je to ravno drvce.
Pod njim Marija stolom stajala,
Stolom stajala, svi na zbor zvala.
Svi joj angeli na zbor dodoše,
Al' joj ne dode sveti Nikola.
Trže se munja po vedrom nebu,
Trže se munja i grom zagromi,
I grom zagromi, Nikola stiže.
Stad mu Marija tiho besedit:
'Niko!', Nikolo, sveti Nikolo!
Gdi si ti bio do sega doba,
Do sega doba, do moga zbora?
Stad joj Nikola tiho besedit:
'Marijo, Marijo, sveta Marijo!
Gdi sam ja bio do sega doba,
Do sega doba, do tvoga zbora?
tamo sam bio na Jordan vodu,
Na Jordan vodu, na rajska vrata.
Prave sam duše raju propušćo,
Krive sam duše nuz Jordan puščo,
Nuz Jordan puščo pod rajska vrata,
Pod rajska vrata u vični pako."
(Čosić 1934: 217)

Tudi bolniki iz Otoka v Slavoniji so se priporočili "sv. Nikolaju potniku", da bi po smrti ne potovali (Lovretić 1902: 135).

Na drugi strani pa najdemo v slovenski in hrvaški slovstveni folklori tudi pesmi, v katerih se na svoji poti po vodi srečujeta hudič in Nikolaj:

"Svet Šnklaus je zgudo ustiu,
Se je lepo belo umu.
Je uzeu skirco na rame,
Gre po poti ravni
Iskat drevca krivega in ravnega,

Za barčico pripravnega.
 Sv. Šnklaus je uzeu barko na rame.
 Sv. Šnklausza barka obteži,
 Gvišno hudoba v nji sedi.
 Pober se hudoba, iz barčice,
 Al te bom učil abece,
 al te bom prijel za dolge lase,
 In te bom vrgel v morje čez se.
 Sv. Šnklaus je rekel: 'Amen.'
 Hudoba je rekla: 'Kamen!'
 Sv. Šnklaus je rekel: 'Marija!'
 Hudoba je rekla: 'Verigla!'
 De b' polna vina bila,
 De b' ga z Meklaužem pila,
 De b' lože barko vozila
 Noter v laško deželo!
 Koder svetga Šnklausza barka plava,
 Vse za njo rumeno:
 Lepe rožce rasejo,
 Rudeče, plave, rumene.
 Koder hudoba plava,
 Vse za njo rujavo:
 Nobena rožca ne cveti,
 Nobena tica ne zleti. Amen.'
 (Štrekelj 1980: 574, št. 607, iz Starega sela pri Kobaridu;
 primerjaj še različice z Grahova na Tolminskem in s
 Kamena na Soči)

"Sveti Mikula slatko spi
 na srdajcu knjigu ští.
 Njemu Diva dohodi
 pa Mikuli besidi:
 'Ustaj, ustaj, Mikula,
 uzmi teslu i bradvu,
 pa ga hodi u goru,
 pa posici zelen bor,
 pa ga nosi u Isusov dvor,
 pa udilaj barkiecu,
 napuni ji kamena
 i božjega rumena.'
 Počne kamen tonuti
 i rumelje plivati.
 Skoči Mikula na jarbor,
 na jarboru huda stvar:
 'Hodi doli među nas!'
 'Očenaša' ne umim,
 'Zdrave Marije' ne umim,
 i hudog sam meštra bija,
 i hudo me naučija."
 (Delorko 1982: 330, št. 52)

"Svet Mikula sanak sni,
 na srdajcu knjigu ští,
 k njemu Gospe dolazi
 i Mikuli govori:
 'Stan', Mikula, sinko moj,
 uzmi teslu i sikiru,
 pa ti pojdi u goru
 i prisiči zelen bor,
 svetog Petra vičnji dvor,
 pa uzimi korablju
 i š njon plovi po moru!
 Kada Miko uz jarbol,
 na jarbolu huda stvar:
 'Sadi doli, huda stvar,
 sadi doli među nas
 i govori Oče naš!
 'Očenaša ja ne znan,
 Zdravu Mariju ne umim,
 hudobna san meštra stala,

nisan mu se deletala!
 Pa je čapa za kose,
 pa je baca na brode
 pa je siče na peče
 pa je sunu u more;
 kuj su peče padale,
 pijavice igrale,
 kuj Mikula idaše,
 tu bonaca bijaše!"
 (Sveti Nikola i sotona; Delorko 1969: 85-86)

"Sveti Mike dite bise,
 Sridu i petak zezinase.
 Zato niko ne znadijase
 Nego mojka ko ga rodi
 I babica ka ga doji.
 Kad je Mike ponarasta,
 Tad mu mojka progovara:
 Idi, Mike, u goricu
 Pa posici jedon bur
 za izgradit moli brud,
 I posici dvo boriča
 Za udilat dvo vesliča,
 Pa poj vodit rumuniju
 Sveton Petru rojskin puten.
 Vazme Mike sikiricu
 I ubere jedan bur
 Za napravit dvo vesliča!
 Barkica se ucinila,
 barkica se porimila.
 Isol Mike s njon plovit,
 Al barkica pocne tonit!
 Obazre se Mike na jorbul,
 Na jorbulu hudo stvor.
 I govori Mike non:
 Hodi doli, hudo stvor,
 I molimo Ocenos
 I Zdravo Mariju
 Za Divicu Mariju!
 Al govori hudo stvor:
 Ne znan molit Ocenos,
 A Mariju ne poznajen!
 Jo son s huden mestrun stola
 I hudu son skulu naucila.
 kad to cuje Mikula,
 Un je isol na jorbul;
 Uze hudu stvor za vloše
 I baci je u more.
 kako hudo stvor tonuse,
 Tako barkica cvotuse!
 Onda pojde vodit rumuniju
 Sveton petru rojskin puten."
 (Oreb 1979: 189-190)

V slovenskih različicah je prvotna slika še bolj nerazpoznavna. S hrvaškimi jih družijo le Miklavževa pot po morju in srečanje s "hudobo" (prim. različice v SLP 2: 420-425, št. 125).

V teh pesmih se na mestu, ki spada pod Nikolajevo oblast, pojavi še hudič. Ta zveza med svetnikom Nikolajem in hudičem pa pravzaprav ni tako nenavadna, kot bi se lahko zdelo na prvi pogled - konec koncev je hudič tudi zvest spremljevalec Miklavža v njegovih obrednih zimskih obhodih. Zdi se celo, da so bili obhodi parkljev primarni, in se jim je sv. Nikolaj pridružil šele naknadno, saj na Slovenskem poznamo območja, kjer Miklavževih obhodov ne poznajo, poznajo pa obhode parkljev v dneh okoli Miklavževega (na južnem robu Koroške ter v Poljanski dolini na Gorenjskem) (prim. Kuret 1989/2: 224).

Po drugi strani pa lahko tudi v nekaterih elementih mik-

lavževanja oziroma dejanjih parkljev med obhodi na Miklavževo odkrijemo implicitno povezavo z vodo: parklji, ki so na Miklavževo divjali po Ziljski dolini, so med drugim tudi "pograbili dekleta in jih skušali izvleči na sneg ali jih pa položiti celo v korito" (Kuret 1989/2: 224). Ko Mikloši (to so fantje, ki so oblečeni v narobe obrnjene kožuhe, z naličjem na obrazu, za seboj pa vlečejo verige in imajo v rokah "krobače") v Porabju pridejo v hišo, morajo vsi moliti. "Kdor noče ali ne zna, vržejo verige okoli njega in ga odvlečejo ven, v sneg ali k 'stencu' (vodnjaku)." (Kuret 1989/2: 242)

Voda se v teh dejanjih kaže kot tisti element, s katerim so tudi parklji, hudiči, neposredno povezani. Domnevamo lahko torej, da primarna ni zveza med Nikolajem in vodo, temveč prejšnja med parklji in vodo, saj so ta dejanja parkljev ohranjena prav na območju, kjer Miklavževih obhodov sploh ne pozna, pač pa se pojavljajo zgolj obhodi parkljev.

Toda, kaj pravzaprav predstavlja hudič v slovanski mitologiji - mnogo indicij kaže na to, da je hudič le krščanska zamenjava za slovanskega Velesa/Volosa, boga smrti, katerega dežela se je širila za vodo. Obširno študijo o tem, da je bil hudič prvotno v slovanski mitologiji vodno božanstvo, ki je šele potem, ko je bilo, kot pripoveduje mit, vrženo v podzemlje, začelo delovati v zemeljski sferi, sta napisala poljska znanstvenika Richard in Joanna Tomicczy (Tomicczy 1975: 35). Glede na nekatera starejša slovanska besedila pa lahko utemeljeno domnevamo, da se je tudi Velesovo kraljestvo v verovanju ljudi širilo nekje na drugi strani vode (prim. Ivanov in Toporov 1974: 66). Znano pa je, da so Velesa tudi povezovali z nečisto silo, s hudičem, in je hudič (črt) pravzaprav krščanska zamenjava za Velesa. Pri Latvijcih pa se je celo ohranilo ime božanstva smrti Vale kot ime za krščanskega hudiča (prim. Ivanov in Toporov 1974: 66).

Kakšna pa je pri tem vloga Nikolaja? Očitno je tudi sveti Nikolaj prevzel nekatere karakteristike slovanskega božanstva smrti ali morda neke osebe iz njegovega kroga. Ta kontaminacija Velesa in Nikolaja pa ni omejena zgolj na južne Slovane. Še konec 19. stoletja je gospodar na Poljskem lahko v vlogi duš umrlih na božično večerjo povabil (med drugim) tudi svetega Nikolaja (Etnografia polski 1981/2: 132). O tem, da je Nikolaj zasedel vlogo Velesa tudi pri vzhodnih Slovanih, je obširneje pisal že B. Uspenskij, čeprav v svoji knjigi aspekta vode ni širše obdelal. Tako so menda v Rusiji pokojniku v roke polagali pismo za svetega Nikolaja, ki naj bi ga prebrali stražarju rajskih vrat, po verovanju iz arhangelške gubernije ima ključ od raja Nikolaj Čudotvorec (enako verovanje poznajo tudi Poljaki) (Uspenskij 1982: 25). V ukrajinskih koledah Nikola prevaža duše na drugi svet: "*Ja buv na morach, na perevozach, ja tam pereviz simsot dušečok...*" (Uspenskij 1982: 27). Toda v ukrajinski folklori nastopa kot prevoznik duš tako sv. Nikola kot tudi hudič, kar kaže, kot pravi Uspenskij, na razdvojenost podobe Velesa v krščanski perspektivi (Uspenskij 1982: 57). Zdi se, da je krščanstvo z osebo sv. Nikolaja in obredi miklavževanja pri katolikih skušalo prekriti nekdanje obhode htoničnih božanstev oz. mitičnih oseb ob tem času leta. Nekateri zahodni znanstveniki menijo, da je Nikolaj tudi v zahodni Evropi zasedel vlogo germanskega boga smrti Wodana (Odina) (prim. Miles b. n. l.: 208).

Ostane nam še vprašanje, kaj je vzrok, da je Nikolaj pri Slovanih zasedel mesto Velesa ali neke osebe iz njegovega kulta? Najverjetneje leži vzrok v legendi, ki posredno pripisuje Nikolaju oblast nad vodami, oblast torej, ki so jo stari Slovani pripisovali bogu smrti Velesu. Tako D. Vitković trdi, da se Nikolaju pri Srbih pripisuje oblast nad vodami prav zaradi ikon,

ki prikazujejo sv. Nikolo ob morju oziroma ladji (Vitković 1919: 19-21). Toda sv. Nikolaj je v verovanjih in šegah očitno nasledil neko predkrščansko osebo, ki je ne poznajo le južni Slovani, temveč vsi Slovani in morda celo drugi evropski narodi, osebo, ki jo je sv. Nikolaj lahko zaradi svojih atributov le najbolj ustrezno nadomestil ali pa so mu bili morda ustrezni atributi celo pripisani prav zato, da bi to osebo lahko nadomestil.

LITERATURA:

- ČOSIĆ, Joca 1934: Narodne pjesme (Rekeš u Rumuniji). V: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena 29/2. Zagreb, str. 213-228.
- DELORKO, Olinko 1969: Ljuba Ivanova. Hrvatske starinske narodne pjesme skupljene u naše dane po Dalmaciji. Split.
- DELORKO, Olinko 1982: Narodne pjesme otoka Zlarina. Povijest i tradicije otoka Zlarina Zagreb.
- ETNOGRAFIJA POLSKI - przemiany kultury ludowej. Tom 2. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź 1981.
- GRBIĆ, Savatije M. 1909: Srpski narodni običaji. V: Srpski etnografski zbornik 14. Beograd, str. 241-258.
- IVANOV, V. V. in V. V. TOPOROV 1974: Issledovanija v oblasti slavjanskih drevnostej. Moskva.
- KARADŽIĆ, Vuk S. 1969: Srpske narodne pjesme 1. Beograd.
- KOTARSKI, Josip 1917: Lohor. Narodni život i običaji. V: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena 21. Zagreb, str. 179-224.
- KURET, Niko 1989: Praznično leto Slovencev. Ljubljana.
- LOVRETIĆ, Josip 1902: Otok. Narodni život i običaji. V: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena 7. Zagreb, str. 57-206.
- MILES, Clement A. b.n.l.: Christmas Customs and Traditions. Their History and Significance. New York.
- MÖDERNDORFER, Vinko 1984: Verovanja, uvere in običaji Slovencev. Druga knjiga. Prazniki. Celje
- OREB, Marin 1979: Izbor štenja i obrednih i pučkih religioznih pjesama otoka Visa. Split.
- RIHTMAN-AUGUŠTIN, Dunja 1992: Knjiga o Božiću. Zagreb.
- SLP = Slovenske ljudske pesmi: KUMER, Zmaga, Milko MATIČETOV in Valens VODUŠEK 1981: Slovenske ljudske pesmi. Ljubljana.
- ŠTREKELJ, Karel 1980: Slovenske narodne pesmi 1-4. Ljubljana.
- TOMICCY, Joanna in Rychard TOMICCY 1975: Drzewo życia. Ludowa wizja świata i człowieka. B.n.k.
- USPENSKIJ, B. A. 1982: Filologičeskie raziskanija v oblasti slavjanskih drevnostej. Moskva.
- VITKOVIĆ, Dimitrije 1919: Utjecaj hrišćanske ikonografije na neke narodne pjesme. V: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena 24, Zagreb, str. 1-28.
- VOROPAJ, Oleksa 1993: Zvičai našogo narodu. Kiiv.
- ŽIC, Ivan 1900: Vrbnik na otoku Krku. Narodni život i običaji. V: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena 5. Zagreb, str. 201, passim.

Summary

SAINT NICHOLAS ALIAS VELES IN THE SLAVIC WORLD

Mirjam Mencej

St. Nicholas or Santa Claus is probably one of the most popular saints with the Slovenes. His figure has roots in two legends: in the legend about the bishop Nicholas who lived in Mira in Asia Minor in the 3rd to 4th century, and in the legend about the abbot Nicholas from Zion who died in the 6th century. His arrival in the beginning of December is connected with the image of a kind-hearted benefactor of children. Legends describe him also as the saver of the sisters whom he cast three balls of gold through the window, so that they could marry. The oldest legend known describes him as the saver of three army leaders who went to Phrygia to smother a rebellion at the time of tsar Constantine. Another legend that sprang up in the 12th century in Northern France tells how three travelling students who had been murdered by an inn-keeper were brought back to life by St. Nicholas. And one of the numerous legends about this saint, which go the rounds of Europe, tells about how St. Nicholas has once appeared at the sea in front of a ship in danger. This legend is supposed to have become the basis for sailors and ferrymen to choose St. Nicholas as their patron saint. The cult of Saint Nicholas is therefore most widely spread along the east coast of the Adriatic. In Slovenia and elsewhere he was accepted also as a patron saint of lumberjacks, millers and sawyers. Though indirectly, these trades can also be connected with water. But is it really just a legend that puts St. Nicholas in relation with water (or gives him power over it)?

Na uredništvo prihajajo takšni in drugačni odzivi na revijo; v glavnem so ustni, včasih dobimo kakšno spodbudno razglednico in roščilnico, včasih pa kdo tudi kaj spesni. Ob tej priložnosti tudi urednika roščita bralcem "srečno" in vam zaželiva toliko ljubezni, kolikor je sploh lahko prinesete.

Miso vsa predavanja tako dolgočasna! 5.1.96
 Po malejčkku predavanju "kultura na podčelju"
 za kmetijske svetovalec, še malo ka' etnomafjsko
 glasilo. Svetovalec kmeta Fataca tožba
 kmetov prijani
 Pa se vam tak ex bredeh kmet,
 ki ni mi za, žet, pa mihi za kmet
 v žetl' inu pa kmet, ki doje, mlak',
 pa te k' bom pojmal, reš' bo,
 R: kar pač bo, ni' bo, a najbol' boli me to
 de jumat' d'neji me smu, k' jn fuj' lab' i' kot pa!
 Pa pridejo k' me o, nekaj, redi, k' pa je, ka' ni,
 včas' kaj norupe in p'ndu, k' b' pa je, ni poje,
 saj slaba ni, je d'než, ce je nekaj, k' b' ni poje,
 ampak se me p'ndu p'ndu, s' b' k' k' ni poje, ni
 2. Tui meni jedy, k' ni, se ni pa traji, ni
 or pa ni, kaj k' b' ni, k' ni a' d'ni, ni te
 mo'

Saj slaba ni, je d'než, ce je nekaj, k' b' ni poje,
 ampak se me p'ndu p'ndu, s' b' k' k' ni poje, ni
 2. Tui meni jedy, k' ni, se ni pa traji, ni
 or pa ni, kaj k' b' ni, k' ni a' d'ni, ni te
 mo'

avtorice zaščiteni
 podpisani preverjamo zaričito

Nade Gabrump
 Andrija
 Klem
 Feliks
 Karl Marx
 J. K. Rowling
 Kump
 Petman

Markos Makarios alias Sulo
 ki je podpisane seksualna &
 glesomafjskim glasilom